A°. 1836. N°. 143.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag den 26 November.

FRANKFORT, den 23sten November.

Volgens berigten uit Praag, van den 14den dezer, zal de hertogin van Berry thans, na den dood van *Karel X*, hare kinderen opvragen, en de Oostenrijksche regering dus misschien in het geval komen van door eene Salomosche uitspraak den twist tusschen haar en de hertogin van Angoulême te moeten beslissen.

— Uit Konstantinopel wordt den 2den November het volgende geschreven: « Veel is van hier niet te melden; in de politiek heerscht stilstand, men geeft zich aan vermaken over, zonder zich daarbij door de pest te laten hinderen, en maakt geene beschikkingen bij het bestuur, die eenigzins meldenswaardig zijn. De spanning tusschen de Porte en lord *Ponsonby* heeft opgehouden; maar in het Engelsche hotel zelf schijnen oneenigheden uitgebroken te zijn, waarover veel gesproken wordt. De heer *Urquhart*, die aan lord *Ponsonby* toegevoegd werd, doch daarbij eenige bijzondere lastgevingen van zijn ministerie ontvangen heeft, schijnt met den gezant, men weet niet waarom, in onmin geraakt te zijn, en heeft plotseling deszelfs hotel verlaten, om een particulier huis te betrekken. Sommigen beweren dat de berigten, door den heer *Urquhart* regtstreeks naar Londen gezonden, niet waren in dien geest, als lord *Ponsonby* gewenscht had, en deswege tusschen deze twee heeren woordenwisselingen hebben plaats gehad. — Aan den heer *Churchill* is, naar men hoort, voor de ondergane mishandelingen eene aanzienlijke schadeloosstelling aangeboden, welke door dezen ook schijnt aangenomen te zijn. Daarmede zou dan de gansche zaak afgedaan zijn. Verscheiden gezanten, die kennis bekomen hebben van de onderhandelingen, welke tusschen Engeland en de Porte wegens een nieuw toltarief aangeknoopt zijn, hebben bij hunne regeringen aanvraag gedaan, of zij zich ook niet tot het Ottomansche ministerie vervoegen zullen, om eenige beschikkingen ter gunste van den handel te verkrijgen, waartoe de tegenwoordige oogenblik bijzonder geschikt schijnt te zijn. »

PETERSBURG, den 12den November.

Te Zarkoje-Selo en in de stad Tobolsk zijn, met goedkeuring des keizers, en naar het voorbeeld van St. Petersburg, zoogenaamde gevangenis-genootschappen opgerigt, waarvan het oogmerk is, het lot der gevangenen, bijzonder van onvermogende schuldenaars, te verzachten.

Te Moskou wordt door de regering een werkhuis opgerigt, waarin 200 personen voor vast opgenomen worden, en voorts de zoodanigen, die tijdelijk werk zoeken, bezigheid zullen vinden.

PARIJS, den 22sten November.

Sedert eenige dagen loopen er weder geruchten van eene verandering van ministerie.

— De Koning heeft, op aanvraag van den gemeenteraad van Lyon, eene som van 10,000 franken toegestaan, ten einde de werklieden van die stad, dewelke voor het tegenwoordige noodlijdende zijn, te gemoet te komen. De gemeenteraad schijnt ten zelfden einde uit de stads-kas eene som van 40,000 franken afgezonderd te hebben.

— De verantwoordelijke bestuurder van het dagblad *la France*, is voor het geregt gedagvaard, omdat hetzelve, in een berigt nopens het overlijden van *Karel X*, den *hertog* en de *hertogin van Angulême* Koning en Koningin genoemd heeft.

— Berigten uit Algiers, van den 14den November, melden het volgende: « Wij hebben een gevecht met de Arabieren gehad, en hoewel wij de bovenhand hadden, hebben wij nogtans smartelijke verliezen geleden. De Arabieren hebben getracht Algiers te overrompelen; de generaal *Rapatel* is tegen hen uitgetrokken; zij hebben niet lang stand gehouden; maar ongelukkiglijk is een detachement Saphis omsingeld geworden en daarbij zeer mishandeld. Men heeft de Arabieren nog niet weder gezien; doch verwacht evenwel, dat zij nog eens eenen aanval zullen wagen. »

— De maarschalk *Clausel* dacht den 17den November voor Constantine te wezen. Hij heeft de volgende proclamatie aan de ingezetenen van die stad uitgevaardigd:

« Ik ga op uwe stad aanrukken, ze bemagtigen en de Fransche vlag op uwe muren planten; dat zijn de orders van den Koning, mijnen souverein, en die zullen volvoerd worden. — Blijft rustig in uwe huizen, verdedigt ze niet tegen mij, die ze niet denkt aan te tasten, maar wel tegen hem, die Bona vernielde, en die ook u in het verderf zal trachten te storten, zoodra hij zich genoodzaakt zal zien u te verlaten en de vlugt te nemen. — De Fransche armee onder mijne bevelen zal uwe godsdienst, uwe personen en goederen eerbiedigen. Niets zal van u geëischt, met niets zult gij bezwaard worden! De krijgsman zal in huizen van de uwe afgescheiden, gehuisvest worden, en de volmaakste orde zal te Constantine heerschen, als wij er zonder tegenstand en vreedzaam van uwen kant binnenkomen. *Achmed Bey* zelf kan, bij eene onvoorwaardelijke onderwerping, volkomene veiligheid vinden; maar hij houdt op te regeren en te bevelen; zijne magt is verbroken en gij behoort voortaan aan Frankrijk. — De tegenwoordigheid van Z. K. H. den Hertog van Nemours bij de expeditie-armee is een nieuw bewijs van het levendig belang, dat de Koning der Franschen in het lot van de inboorlingen en van het gansche regentschap blijft stellen. »

— De jongste tijdingen uit Spanje melden, dat Bilbao nog steeds belegerd wordt; doch te Bayonne liep het gerucht, dat het garnisoen den 14den eenen uitval had gedaan, de batterijen der Carlisten genoegzaam vernield, en ruim duizend man van hen, waaronder 500 boerenarbeiders, gedood had. De generaal *Espartero* tracht de vesting te naderen en binnen te trekken, om alsdan uit dezelve de Carlisten met eene aanzienlijke magt aan te vallen.

Gomez blijft in het zuiden van Spanje nog steeds ongehinderd heen en weder trekken. Volgens de laatste tijdingen scheen hij zich weder naar Cordova te willen begeven. De generaal *Rodil*, die hem natrekt, schijnt door den generaal *Narvaez* te zullen vervangen worden.

's GRAVENHAGE, den 24sten November.

In het begin der volgende week zal Z. K. H. de Prins *van Oranje*, naar men verzekert, zich naar Soestdijk begeven.

— Sinds eenige dagen bevindt zich de ridder *Potemkin*, Russisch minister aan ons hof, ernstig ongesteld. Met veel belangstelling wordt er door de aanzienlijksten dezer residentie naar den staat van dien gezant vernomen. Ook van wege H. K. K. H. de prinses *van Oranje* wordt veel deelneming in die ziekte van den gezant betoond.

— Naar men verneemt, zal door de regering, voor als nog, geene wet worden voorgedragen, om het getal der leden van de algemeene Rekenkamer, voor het tegenwoordige, op vijf te verminderen; voorloopig zullen echter de ontstane vacatures niet worden vervuld. Men verzekert dat de Regering het getal van vijf leden voldoende beschouwt, om de zaken naar behooren te doen waarnemen, en dat, indien de ondervinding de noodzakelijkheid eener meerdere uitbreiding van dat collegie mogt aantoonen, men nader op dit onderwerp zal terug komen.

AMSTERDAM, den 24sten November.

Wij hebben reeds in der tijd gesproken van eene onderneming, waarbij de Hollandsche handel groot belang heeft, die, namelijk, om den Rijn met den Donau door middel van een kanaal te vereenigen. Eene kompagnie, in 1835 onder de leiding van twee onzer voornaamste handelshuizen opgerigt, had tot dat einde en voor eene vereeniging van Kehl naar Ulm de noodige concessiën van Wurtemberg, Baden en Hohenzollern-Sigmaringen erlangd. Intusschen hebben eenige opgekomen zwarigheden te weeg gebragt, dat van deze onderneming werd afgezien, en men heeft nu andere uitgangspunten op den Rijn gekozen. Wij vernemen thans, dat de Heer *Molineau*, door wiens zorg de eerste kompagnie was tot stand gebragt, in deze stad aangekomen is met de grondslagen van een nieuw ontwerp, hetwelk daarin bestaan zoude, om twee gemeenschapslinien tusschen den Rijn, den Donau en het meer van Constantz te openen; de eene uitgaande van Heilbronn en langs de vallei van den Neckar naar het meer van Constants loopende; de andere uitgaande van Bazel, en langs de Rijn- en Wutach-Dalen tot aan den Donau loopende. Men verzekert ons, dat velen onzer aanzienlijke handelaren hunne goedkeuring aan dit onderwerp hechten en hunne ondersteuning aan den Heer *Molineau* beloofd hebben, doch alleen voor die kanaalgemeenschap, welke voor Holland als nuttig kan worden beschouwd, die namelijk, welke naar [illegible]

AMSTERDAM, den 24sten November.

Beurs van den 23 November.

Men heeft heden uit Spanje geene nadere tijdingen ontvangen. Bilbao biedt nog weerstand. *Gomez* schijnt zich weder naar Cordova te willen begeven; de Spaansche fondsen blijven bijna geheel staande zonder variatie.

Onze binnenlandsche effecten waren over het algemeen iets minder geoffereerd, doch bepalen zich de omzettingen tot slechts kleine postjes.

Fluctuatie der Prijzen:

Holland. Onze $2\frac{1}{2}$ $52\frac{9}{16}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{5}{16}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{7}{16}$, $\frac{3}{8}$ gebleven bij eenigzins geanimeerden omzet; 5 pCt. van $99\frac{1}{2}$ tot $\frac{3}{8}$ achteruitgegaan, weder tot $99\frac{1}{2}$ geklommen en op deze hoogte gebleven bij zeer trage affaire; kansbiljetten $21\frac{9}{16}$, $\frac{5}{8}$ in kleine partijtjes afgegeven; van $4\frac{1}{4}$ pCt. sijndicaat werd iets à 94 en $93\frac{15}{16}$ gedaan; nieuwe $75\frac{1}{4}$; oude aandeelen handelmaatschappij aanvankelijk $175\frac{1}{2}$, teruggegaan tot $174\frac{1}{2}$ en $175\frac{1}{2}$ gesloten; nieuwe $102\frac{1}{2}$ bij zeer geringen omzet.

Spanje. Ardoins $19\frac{1}{2}$, [illegible] gebleven bij geringe affaires; van Passive werden [illegible] en van Fransche uitgestelde à $8\frac{1}{4}$ gedaan.

Rusland. Oude Russen 103, $103\frac{1}{8}$; nieuwe $103\frac{1}{8}$ verhandeld; Russen van 1831 en 1833 zijn à $94\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$ en $\frac{5}{8}$ afgegeven.

Beurs van den 24 November.

De ongunstige stand van de geldmarkt te Londen heeft op voornoemde plaats zoowel in Engelsche als alle vreemde effecten nadeelig gewerkt, en alleen aan het gebrek aan geld moet deze achteruitgang toegeschreven worden, geenszins aan politieke oorzaken. Er liepen wel geruchten te Londen, dat door de Portugesche voorvallen het ministerie zoude genoodzaakt zijn af te treden; doch van den anderen kant verzekert men, dat dit geenszins het geval is.

Er is onder de houders van de Spaansche schuldbrieven te Londen en Parijs eene overeenkomst aangegaan, om [illegible] geene nieuwe Spaansche leening weder te verhandelen, [illegible] dat de coupons der Ardoins, verschenen primo November, [illegible] voldaan zijn; ook schijnt het, dat [illegible] gedaan heeft om eene leening te Londen te sluiten, doch geen der verschillende bankiers geeft daaraan gehoor.

De tijdingen, welke men heden uit Spanje heeft, gewagen van eene belangrijke overwinning, welke *Espartero* op de Carlisten voor Bilbao zoude behaald hebben; men moet intusschen de bevestiging daarvan nader afwachten.

Onze binnenlandsche effecten gevoelden zeer den ongunstigen staat der Engelsche beurs, en waren heden over het algemeen in eene zeer flaauwe stemming, ofschoon de handel niet belangrijk was.

Uit Spanje zijn heden geene nadere tijdingen ontvangen; de prijzen der fondsen geheel onveranderd.

Fluctuatien der prijzen:

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. 52, $51\frac{15}{16}$, $\frac{7}{8}$ gebleven; 5 pCt. $99\frac{1}{8}$, 99, $98\frac{7}{8}$ à 99 bij zeer geringen handel; kansbiljetten $21\frac{3}{8}$, $\frac{5}{16}$ slechts eenige postjes gedaan; $4\frac{1}{2}$ pCt. sijndicaat aanvankelijk $93\frac{1}{2}$, laten tot $93\frac{1}{4}$ achteruitgegaan; nieuwe zeer aangeboden en à $74\frac{1}{2}$ verkrijgbaar; oude aandeelen handelmaatschappij varieerden tusschen 175 en 174 en bleven $174\frac{1}{2}$ à $\frac{3}{4}$.

Spanje. Ardoins $19\frac{3}{8}$, $\frac{5}{16}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{5}{16}$ gesloten; onbepaalde stukken zijn à 19 verhandeld; van Passive werd iets à $5\frac{3}{8}$ en van Fransche uitgestelde [illegible] gedaan.

Rusland. Oude Russen $102\frac{3}{4}$, nieuwe $102\frac{7}{8}$ gebleven; Russen van 1831 en 1833 94 en $94\frac{1}{2}$ gedaan; roebels $63\frac{3}{8}$ in zeer kleine partijtjes verhandeld.

Mengelwerk.

Eventuele wijziging der Grondwet.

Stemgeregtigdheid. — Kiezers.

„Nam ubi cupido divitiarum invasit, neque disciplina, neque artes bonae, neque ingenium ullum satis pollet, quin animus magis, aut minus mature, postremo tamen succumbat. Saepe jam audivi, qui reges, quae civitates, et nationes, per opulentiam magna imperia amiserint, quae per virtutem inopes ceperant; id adeo haud mirandum est. Nam ubi bonus deteriorem divitiis magis clarum, magisque acceptum videt, primo aestuat, multaque in pectore volvit; sed, ubi gloria honorem magis in dies, virtutem opulentia vincit, animus ad voluptatem a vero deficit. Ergo in primis auctoritatem pecuniae demito: neque de capite, neque de honore ex copiis quisquam magis, aut minus judicaverit; si neque praetor, neque consul, ex opulentia, verum ex dignitate creetur." SALLUST. *Orat. II ad Caesarem de Rep. ordin.*

Door het uitbreiden der stemgeregtigheid, op de in het voorgaand artikel (Zie ons N. 138) aangeduide wijze, zal men niet alleen aan de Doctores en Officieren een verschuldigd aandeel in de benoeming der nationale vertegenwoordigers hebben ingeruimd, en dienvolgens [illegible] de overdreven geld-aristocratie [illegible] karakter bij het algemeen belang [illegible]. Immers, het zijn niet alleen de geldelijke aangelegenheden, welke de aandacht eener natie behooren gaande te houden; de vorderingen der menschelijke ontwikkeling, kracht, vrijheidsgevoel, wetenschappen en kunsten, en dat onwaardeerbare goed eener natie, — het gevoel harer waarde, harer eer, — dat alles moet ook worden vertegenwoordigd, dat alles moet dus ook aandeel hebben in de verkiezing der volksvertegenwoordiging.

Voorts zouden wij, eenigzins te deelen in het algemeene gevoelen, dat de trappen van verkiezing te menigvuldig zijn. Wij zien namelijk de reden niet in, waarom de leden der Provinciale Staten, ter keuze der steden, door den stedelijken raad moeten worden benoemd. Het zou ons veel doelmatiger voorkomen, dat men, de keuze der leden van den raad aan de kiezers latende, dienzelfden kiezers de benoeming der leden voor de Provinciale Staten opdroeg. Daardoor zou de verkiezing der nationale vertegenwoordiging eenen trap worden verminderd, en tevens de verbetering ingevoerd, dat men dezen of genen tot lid van den raad kon kiezen, zonder hem daardoor te gelijker tijd de benoeming der leden voor de Provinciale Staten in handen te geven. Het zou zeer wel kunnen gebeuren, dat men iemand geschikt keurde tot raad en ongeschikt tot kiezer der leden van de Provinciale Staten; ook omgekeerd.

Doch er bestaat nog een grooter bezwaar tegen het verkiezen der leden van de Provinciale Staten door de stedelijke raden. De leden van den stedelijken raad worden namelijk voor hun leven benoemd. Gesteld nu, dat die stedelijke raden kort na hunne benoeming de gevoelens der stemgeregtigden en kiezers, gewijzigd, gelouterd zoo men wil, vertegenwoordigden, en dus tot leden van Provinciale Staten mannen kozen, welke soortgelijke gevoelens koesterden; twintig jaren daarna kunnen de gevoelens van kiezers en stemgeregtigden, dat is van verre weg de meerderheid der bevoegde bevolking, geheel veranderd wezen, terwijl dan nog dezelfde raad, voor het grootste gedeelte ten minste, aanwezig zijn kan. In dat geval zou het moeijelijk vallen, te beweren, dat de leden der Tweede Kamer, gekozen door Provinciale Staten, welke wederom gekozen werden door eenen raad, in wederspraak met den geest der bevolking, die bevolking vertegenwoordigden. Hetgeen zij, ruimstens genomen, vertegenwoordigen zouden, zou zijn het personeel der raden. Op die wijze kan men welligt in poëzij van volksvertegenwoordiging spreken, in prosa minder.

Ook twijfelen wij, of het niet doelmatiger zijn zou, de kiezers, in stede van voor 9, voor 6 of zelfs voor 5 jaren te benoemen, en een derde derzelve in plaats van, gelijk thans, om de drie, om de twee jaren of om het jaar te laten uitvallen; altijd behoudens de vrijheid der stemgeregtigden, om de uitvallenden weder in te kiezen. Negenjarige kiezers en levenslange raden leveren weinig waarborg op, dat de volksvertegenwoordiging altijd in wezenlijkheid het volk vertegenwoordigt.

Zekerlijk, het democratische beginsel behoort de overhand niet te hebben; maar aristocratie, en vooral geld-aristocratie, moet ook niet alles wezen. Want men verlieze nimmer uit het oog, dat er voor eene natie, zoo wel als voor den mensch, hoogere goederen bestaan dan geld.

Zonderlinge redeneertrant.

Er zijn dagbladen, die ons bestrijden, welke al een' zeer zonderlingen redeneertrant hebben. Vragen wij toch, dat er eindelijk eene eind-schikking worde getroffen, men antwoordt ons, dat het onbescheiden is, om onze regering te willen dwingen, om met muitelingen te onderhandelen, en om een' prins als Koning te erkennen, die nog door geene mogendheid erkend is. Vragen wij, dat de regering zich steeds aan hare beloften houden zal, om eene geheele afscheiding van *Belgie* te bedingen, dan roept men ons toe: gij schrijft in den geest en ten voordeele van de Belgische bewindslieden.

Zulke verregaande dwaasheden kunnen en mogen wij niet stilzwijgend voorbij laten gaan. Het is er verre af, dat wij de regering dwingen, om met muitelingen te onderhandelen; maar wij vermeenen, dat de regering het belang en het welzijn des lands, door het treffen eener eind-schikking, zou bevorderen, en wij gelooven, dat hoe eer daartoe wordt overgegaan, des te grooter de vreugde van het Oud-Nederlandsche volk zijn zal.

De regering, welke met den stand der zaken bekend is, zal het beste weten, wat door haar behoort te worden gedaan, om de onderhandelingen met een gewenscht gevolg te doen afloopen; zij zal, voor het minst, kennis dragen van den weg, die door haar moet worden gevolgd, om met eenig goed vooruitzigt de onderhandelingen weder op te vatten. Daar wij intusschen gelooven, dat het protocoliseren ons vaderland niet voordeelig wezen zou, en te strijdige en uiteenloopende belangen van verschillende mogendheden bij de onderhandelingen weder op den voorgrond zouden worden geplaatst, zoo gelooven wij tevens, dat eene regtstreeksche onderhandeling met *Belgie*, op den grondslag der 24 artikelen, welligt de beste vruchten zou kunnen dragen. Men heeft daartegen reeds dikwerf aangevoerd, dat onze regering met geene muiters handelen kan. Dit stemmen wij gaaf toe, indien wij ons nog op het tijdstip van 1 September 1830 bevonden. Toen was de regering verpligt te trachten de muiters, eerst op eene zachte wijze, en vervolgens gewapenderhand, ten onder te brengen. Doch nadat wij zes jaren lang van *Belgie* zijn afgescheiden, en de algemeene volks-stem zich aan beide zijden luide en onafgebroken voor eene eeuwigdurende afscheiding der beide landen doet hooren, nu moet men de Belgen niet meer als muiters beschouwen, maar als voormalige landgenooten, met wien het zake is, om in vriendschappelijke nabuur-betrekkingen te staan. En wanneer men de zaak uit dat oogpunt beschouwt, dan zien wij geene reden, waarom de regering, bij langere voortduring der tegenwoordige politieke onzekerheid, wanneer er geen andere weg meer overbleef, niet beproeven zou, om, door eene regtstreeksche onderhandeling met *Belgie*, aan het *status-quo* een einde te maken. Al mislukte die poging, dan nog zou de regering ten minste die zelfvoldoening kunnen hebben, om aan het Oud-Nederlandsche volk te kunnen verklaren: van onzen kant hebben wij volstrekt niets nagelaten, om de sluiting van een eind-verdrag te bevorderen; wij hebben, met dat doel, meer gedaan dan men wel van eene regering, tegen over afgevallen landgenooten, verwachten kon. Dat schermen met het woord *muitelingen*; dat vooruitzetten der meening, dat onze regering daarmede niet in

onderhandeling treden kan; heeft ons reeds veel nadeel berokkend en het tijdstip der te sluiten schikking al meer en meer verwijderd.

De bewering, dat wij onze regering zouden willen dwingen, eenen vorst te erkennen, die nog door geene andere mogendheid is erkend, is valsch. LEOPOLD is toch door onderscheidene mogendheden erkend, en die weinige vorsten, welke daartoe nog niet overgegaan zijn, hebben dit alleen uit zekere welvoegelijkheid jegens ons kabinet gelaten, hetwelk vorst LEOPOLD, — dit geven wij toe, — niet erkennen kan, zoo lang er geene eindschikking tot stand zal gebragt wezen. Maar vraagt men ons, wat wij voor ons land voordeeliger beschouwen zouden, namelijk de erkenning van vorst LEOPOLD, ja dan neen, — dan antwoorden wij, dat het voor dien vorst eene onverschillige zaak is, en dat, wat ons betreft, wij het oogenblik van die erkenning met genoegen zouden zien opdagen, omdat als dan dat noodlottige *status-quo* zou geëindigd zijn, hetwelk der natie reeds zoo veel nadeel berokkend heeft en nog veroorzaken kan. Overigens vinden wij het zeer ongepast, om hen, die vorst LEOPOLD met den naam van koning bestempelen, — hetgeen dagelijks meer en meer toeneemt, — als zijne aanhangers te beschouwen. Sinds 1830 hebben wij gelukkig in ons midden geene verdediging van den Belgischen opstand, geene aanhangers van *Belgie*, aangetroffen. Maar zij, die in ons midden vorst LEOPOLD koning noemen, gronden zich op de verdragen, welke door de groote mogendheden, die door onzen koning ter beslechting van de ontstane geschillen waren opgeroepen, met LEOPOLD zijn gesloten; op het verlangen der beide volken, die *Belgie* reeds gaarne, regtens, geheel afgescheiden zagen, en op de toezegging der Nederlandsche regering, om vorst LEOPOLD als koning van *Belgie* te erkennen, zoodra er eene eindschikking zal getroffen zijn. Aan dat gevoelen blijven ook wij vasthechten, en hoezeer al het leed gevoelende, dat het afzien van *Belgie* bij sommigen moet te weeg brengen, zoo houden wij het voor vast, dat zulks vroeg of laat zal moeten plaats hebben, en dat het derhalve onverschillig is, of zulks heden, dan wel morgen, het geval zal wezen.

Eene nog grootere ongerijmdheid, dan de voorgaande, is voorzeker de bewering, dat wij, door de geheele afscheiding van *Belgie* te verlangen, ten voordeele van de Belgische bewindslieden zouden schrijven. Onze regering zelve heeft te dikwerf zich als verdedigster dier geheele afscheiding voorgedaan, dan dat wij ons die bewering bijzonder zouden meenen te moeten aantrekken, tenzij men ook de Nederlandsche regering van Belgisch-gezindheid zou moeten verdenken; iets, hetgeen te dwaas is om te vooronderstellen. En tot zoodanige ongerijmde gevolgtrekkingen wordt men echter door de redeneringen van een' *Waakzame* en eene *Utrechtsche Courant* gebragt. Neen, het Nederlandsche volk is te zeer voor eene geheele afscheiding van *Belgie* gezind, dan dat wij aarzelen zouden, om steeds als voorstanders derzelve op te treden, of ons de beschuldiging van Belgisch-gezindheid aan te trekken, welke men ons aanwrijft. Op onze beurt zouden wij kunnen aanmerken, dat juist zij, die zich, om hunne bijzondere belangen, hereenigings-gezind betoonen, de ware Belgisch-gezinden zijn, omdat zij met de Belgen verlangen te leven en te wonen, wij zouden haast zeggen te heulen. Maar wij, die niets van de Belgen meer willen weten, die hen als een vreemd volk verlangen te beschouwen, en daarop aandringen, wij zullen door het gezond verstand van die beschuldiging van Belgische gezindheid wel ontheven worden. Men werpe ons dan tegen, dat de anti-revolutionairen en alle weldenkenden en vrienden van orde in *Belgie*, zoo wel als in *Oud-Nederland*, eene herstelling der vorige orde van zaken verlangen: wij antwoorden op onze beurt, dat de dweepers in *Belgie* geene hereeniging verkiezen, en dat het alleen fortuinzoekers van dat land zijn, die op zoodanige hereeniging aandringen. Wij, bewoners van *Oud-Nederland* kunnen die lieden zeer goed missen; onze eigene zaken wel alleen afdoen; onze eigene belangen wel alleen behartigen; en wij hebben daartoe geene Belgen noodig. Maar wat *Oud-Nederland* aangaat, daar is de afkeer van de Belgen, die het zoo vele onheilen berokkend hebben; die onze broederschap zoo zeer hebben verworpen; die ons zoo vele offers, in goed en in bloed, gekost hebben, onuitwischbaar, en veeleer zou men zich daar ten strijde uitrusten, getuige het jaar 1831, om de Belgen tot afscheiding te dwingen, dan om hen weder tot onderwerping te noodzaken.

De hersenschimmen van die predikers van hereeniging in *Belgie* en in *Oud-Nederland*, welke in alles eene zelfde lijn trekken, vallen den aandachtigen beschouwer te zeer in het oog, dan dat wij, voor ditmaal, langer daarbij vermeenen te moeten stilstaan.

Vergelijking van den Spaanschen Opstand in 1520, met de gebeurtenissen in 1836.

Wij hebben, in een vorig artikel, den Spaanschen opstand in 1520 tegen Keizer KAREL V., onder beleid voornamelijk van PADILLA, beschouwd. Vergelijken wij dien thans met de gebeurtenissen, die in 1836, vooral door tegenstand tegen eenen vorst, die zich koning KAREL V. noemt, veroorzaakt, eene geheele omkering te weeg gebragt hebben in de betrekkingen en in den toestand van Spanje.

Doch vooraf moeten wij in aanmerking nemen, welke verbazende veranderingen in den geest der *Spaansche* natie, sedert drie eeuwen, zijn voorgevallen.

In 1520 was *Spanje* magtig, rijk, fier op zijne oude grootheid; het bezat reeds dichters en prosaschrijvers; het bezat vooral landontdekkers en helden, die met eene handvol volks in de nieuwe wereld groote koningrijken veroverden: het was de eeuw der GONZALO's van *Cordova*, der BALBOA's, der CORTEZZEN, der PIZARRO's, wreedaards wel is waar, maar toch mannen van moed en standvastigheid, zoo als die schaars geëvenaard, nooit overtroffen zijn.

De Inquisitie en de onbepaalde alleenheersching wisten, onder de drie PHILIPSEN en den altijd kwijnenden KAREL II, die eigenschappen volmaakt te doen verdwijnen, en in het begin der achttiende eeuw was *Spanje* het strijdperk, welks bezit zich *Europa* betwistte, zonder dat er één groot man opstond, die de ware onafhankelijkheid van zijn vaderland durfde verdedigen. Onder de Koningen uit den huize *Bourbon* werd het echter allengs beter; de inquisitie-vuren werden allengs uitgedoofd, en die regtbank behield niet meer dan hare kerkers. Onder den voortreffelijken, te weinig gekenden KAREL III, die reeds, van 1735 tot 1759 in *Napels* veel goeds had gedaan, beleefde *Spanje* van 1759 tot 1788 zijnen guldenen tijd. De regtsvormen werden verbeterd, de inquisitie kon slechts ééns een heilloos vonnis vellen, (doch onbloedig); handel en fabrijken werden aangemoedigd; het monopolie van *Cadix* vernietigd, het koloniale stelsel verbeterd, kunsten en wetenschappen bevorderd en vreemde volkplanters naar de woeste streken des lands (de *Sierra Morena*) gelokt. *Spanje* begon in verlichting en nijverheid met het overige *Europa* te wedijveren; doch de trage KAREL IV, zijn zoon, vreesde te veel de heillooze beginselen der Fransche omwenteling, die men aan overmaat van vrijheid en ontwikkeling toeschreef, om op dien weg voort te gaan. Er kwam een stilstand, de voorbode van teruggang. Daarbij was de oorlog met *Frankrijk* zeer kostbaar, en gaf den eersten stoot aan de geldmiddelen; — de daarop gevolgde vrede en het verbond met die Mogendheid (toen eene republiek) sloot de zee en verlamde den handel door den oorlog met *Engeland*. Eindelijk stuitte de grove onzedelijkheid der Koningin, de trotschheid en spilzucht van haren erkenden gunsteling, den uit den laagsten stand tot *Vredevorst* verhevenen GODOY, de natie, en maakte haar van den zwakken en niets beduidenden Koning afkeerig. Hiertoe droeg niet weinig bij, dat er zich, sedert de drukke gemeenschap met *Frankrijk*, onder KAREL III, eene talrijke sekte van aanhangers der *Fransche* zoogenoemde *Philosophen*, VOLTAIRE, ROUSSEAU en de *Encyclopedisten*, gevormd had, die in het godsdienstige zoowel als staatkundige de oude gevoelens verwierpen, en geheele verandering wenschten. Deze schuilde vooral onder den middelstand, die onder KAREL III door handel en fabrijken merkelijk omhoog was gerezen, en nog hooger wenschte te rijzen. Het was natuurlijk, dat deze lieden de *Fransche* omwenteling toejuichten, en in der daad zou zij *hun*, door de afschaffing der groote voorregten van adel en geestelijkheid, nog meer voordeelen hebben verschaft dan in *Frankrijk*. Nu kwamen de gebeurtenissen van 1808: de verraderlijke handelwijze van NAPOLEON, die vader en zoon tegen elkander opzette, beiden naar *Frankrijk* lokte en ten behoeve van zijn' broeder, den niets beduidenden JOSEPH, onttroonde. De natie, verontwaardigd over zulk een schelmstuk van den *grooten man* (zoo als de negentiende eeuw hem blijft noemen) stond eenparig op, en de *Philosophen*, die in de orde der *vrijmetselaars* (in *Spanje* iets geheel anders dan hier te lande) een punt van vereeniging hadden gevonden, werkten te zamen, om zich in de *Cortes* of als algemeene staten des lands, die in 1811 te *Cadix* werden bijeengeroepen, te doen benoemen, en het was hier, dat zij, bij afwezigheid van vele leden des adels en der geestelijkheid, die beruchte *Constitutie der Cortes van* 1812 ontwierpen, die bijna slechts eene kopij was der *Fransche* van 1791, en den Koning geene magt liet, terwijl zij hem tot eene speelpop in de handen eener souvereine, alvermogende, door geene *Pairs* gebreidelde en daarom hoogst gevaarlijke kamer van afgevaardigden vernederde; eene vergadering, die zich zelve, ook buiten de tijden harer gewone bijeenkomst, in de altijddurende commissie vereeuwigde, en dus, daar ook de Koning alle hare voorstellen, mits ten derde male herhaald, *moest* gehoorzamen, niets anders dan een veelhoofdig despoot was. De *Spaansche* natie, intusschen, zonder veel op den vorm te letten, zag, bij de afwezigheid des gevangen Konings, in de *Cortes* slechts een middelpunt van tegenstand tegen den met regt gehaten NAPOLEON; de andere mogendheden, zelfs *Rusland*, dachten even zoo; men erkende die constitutie zonder onderzoek, en dus scheen *Spanje* met alle regt aan dezelve gebonden.

Maar FERDINAND VII kwam terug, en het bleek, dat hij met dezelve niet kon regeren. Zonder eenige moeite of tegenstand werd deze grondwet dan ook in 1814 omverre geworpen; maar — hetgeen snood en ondankbaar was — ook de mannen, die FERDINAND hersteld en voor hem gestreden hadden, werden vervolgd, gekerkerd of gebannen. Dit veroorzaakte de wederwerking van 1820, waarin het *leger* die constitutie herstelde. De natie scheen daarin met geestdrift te stemmen, doch zij deed weder niets, of genoegzaam niets, toen de Franschen in 1823, onder den onkundigst mogelijken aller veldheeren, — den hertog van ANGOULÊME, — de constitutie kwamen omverwerpen, en den, eerst te *Sevilie*, naderhand te *Cadix* gevangenen Koning bevrijden. In vijf *maanden* werd geheel *Spanje*, van de *Pyreneën* tot de straat van *Gibraltar*, onder zulk een legerhoofd, overwonnen, iets hetwelk NAPOLEON met de keur zijner troepen en veldheeren in geen vijf *jaren* had kunnen doen. Is dit niet een bewijs, dat de *Constitutie der Cortes* geene wortels in het hart der *Spaansche* natie geschoten had? Zekerlijk zou zij, de ontembare, anders beter voor haar hebben gestreden.

Maar nog gaven de *liberalen* (zoo als zich thans de aanhangers der gevallene staatsregeling noemden) geenszins den moed op. Zij onderhielden, hoezeer dan ook naar *Engeland* of *Frankrijk* geweken, betrekkingen in hun Vaderland, en bespiedden de eerste gunstige gelegenheid, om hun voordeel te doen, te meer daar de onmenschelijke wreedheden, na de herstelling van het onbepaalde gezag, en de niet vervulling der beloften van FERDINAND, bij velen der achtergeblevenen het uiterste misnoegen wekte. Eene ziekte des Konings gaf die gelegenheid, toen hij, vol teederheid jegens zijne gemalin, — eene schoone, schrandere, ja slimme, *Napelsche* prinses, — ten haren behoeve de erfopvolging, zoo als die door PHILIPS V. op de *Fransche* wijze geregeld was, veranderde, en de oude staatswet van 1714, die de opvolging der vrouwen erkende, herstelde. Hierdoor werd de vermoedelijke erfgenaam, 's konings broeder, Don CARLOS, uitgesloten, ten behoeve van de jeugdige koningstelg, ISABELLA, voor welke natuurlijk hare moeder regeren zou. Eenigen tijd daarna stierf de Koning. CARLOS, die, tegen deze schending zijner regten geprotesteerd had, vertrok uit het rijk, en stelde zich aan het hoofd der *Baskische* provincien en van *Navarra*, wier fueros in de alles gelijkmakende *Spaansche* constitutie waren vernietigd, sedert vernietigd gebleven, ook onder de Koningin, die dezelve, — met regt — niet opgeven en niet aan de alleenheersching van een staatsligchaam te *Madrid* wilde ten offer brengen.

Ziedaar den burgeroorlog ontstoken, waarvan het noodeloos zijn zal de alom bekende gebeurtenissen tot 1836 te schetsen. Wij zullen thans de herstelling der constitutie van 1812 en de daarop gevolgde gebeurtenissen met de verklaring der junta van 1520, en den uitslag van dien strijd, *in doel, in beleid* en *in uitzigten voor de toekomst* vergelijken.

Het loopt in het oog, dat het doel hemelsbreed verschilt. In 1520 eischte de junta van opstand (zie ons voorgaand artikel) niets dan oude vrijheden terug, die de jonge Koning eigenmagtig geschonden had, of zulke waarborgen, die de geheel bijzondere toestand des rijks, onder eenen vorst over zoo vele andere landen, van wien men eene lange afwezigheid te gemoet zag, vereischte.

Niets toch was billijker (te meer, daar de wrange ondervinding nog pas de nadeelen van het tegendeel had geleerd) dan dat men de vreemdelingen, landgenooten of onderdanen des Konings, uit andere gewesten, van ambten en bedieningen, zelfs van het regentschap, weerde, en dat *Spanje*, waar thans al de schatten der nieuwe wereld te zamen vloeiden, en welks zonen voor den Keizer zoo vele rijken aldaar veroverden, zelfstandig bleef en geene provincie werd van *Duitschland* of van de *Bourgondische* staten. Ook was het niet meer dan redelijk, dat de bijeenkomst der Cortes, waaromtrent de Koning zich reeds onwettige stappen had veroorloofd, op eenen vasten voet werd geregeld en onafhankelijk gemaakt van den invloed der kroon. Het was echter, zoo als wij vroeger zeiden, onstaatkundig, de voorregten des adels zoo te besnoeijen, als de *junta* doen wilde. Men moet nogtans in het oog houden, dat er in der daad in de *Cortes* drie ligchamen bleven, en dat de overgroote invloed der burgerij of van het volk door dien des adels en der geestelijkheid, die elk evenveel gezag hadden, meer dan getemperd werd.

Doch wat is hieromtrent in den jongsten tijd in *Spanje* gebeurd? MARIA CHRISTINA had eerst door haren verstandigen minister ZEA reeds vele verbeteringen in het bestuur en verzachtingen van het onbepaalde bewind tot stand gebragt, naderhand onder MARTINEZ DE LA ROSA het *Estatuto Real* doen invoeren, eene constitutie in navolging der Engelsche, waarin, naast den Koning, erfelijke *Pairs* of [illegible], of *Procuradores*, worden erkend. Doch dit was den hoog *liberalen* nog op verre na niet genoeg. MARTINEZ DE LA ROSA moest zwichten voor den meer volksgezinden TORENO; ook deze werd te aristokratisch bevonden, en moest, op aanstoking van *Engeland*, (hetwelk in deze geheele geschiedenis eene hoogst onwaardige rol heeft gespeeld) voor den Spaanschen gezant te *Londen*, MENDIZABAL, wijken. Deze deed zich van de kamers eene *wet van vertrouwen* schenken, door welke de ministers het onbepaalde gezag over leger, geldmiddelen en alles verkregen. Doch in weerwil hiervan ontbond die minister de kamer der *Procuradores*, die hem niet *liberaal* genoeg was, en riep eene kamer van echt *Revolutionairen* te zamen. Nu gingen der Koningin-Regentes, en zelfs aan eenige harer hoog *vrijheidsgezinde* raden, de oogen open. ISTURIZ, die in plaats van MENDIZABAL in het bewind kwam, wilde den voortholllenden wagen der omwenteling stuiten; hij ontbond de kamers, met welke geene regering mogelijk was, en deed er door zijnen invloed eene van meer gematigde mannen verkiezen. Misschien zouden toen de zaken van *Spanje* eene betere wending hebben genomen, en *Frankrijk*, aan hetwelk het gemagtigde ministerie van [illegible] zeer aangenaam was, krachtdadige hulp hebben gezonden, toen eene onverwachte gebeurtenis alles in duigen wierp. In het lustslot *St. Ildefonso*, waarheen de Koningin zich begeven had, om zich van de staatszorg te verpoozen, werdt zij door een aantal *beschonkene soldaten, onder eenen serjant*, aangevallen, en onder bedreigingen, misschien van mishandeling, misschien van den dood, en *dus met het mes op de keel*, genoodzaakt de constitutie van 1812, die reeds dertien jaren geslapen had, weder in te voeren. Zulk eene handelwijze is ongehoord, en *op dit oogenblik is Spanje, in zoo ver het* CHRISTINA *erkent*, *onder het geweld der soldaten.* Voegt men hierbij, dat het graauw in *Madrid*, daardoor op de been gekomen, tevens den braven generaal QUESADA, die niets deed dan de orde te bewaren, op het onwaardigst vermoord heeft; dat dit zelfde het lot is geweest van den burgerlijken en den militairen gouverneur van *Mallaga*, zoo zullen wij den maatstaf hebben van de wettigheid eener omwenteling, die *zulke* bewerkers heeft en zich *dus* moet bevestigen! Het is waar, ook in 1520 werd er te *Valladolid* bloed gestort, maar het was tegen eenen volksvertegenwoordiger, dien men als verrader beschouwde. Doch wat had QUESADA, wat hadden de beide Gouverneurs gedaan! Niets dan de rust en de bestaande orde van zaken gehandhaafd, of gestemd voor personen, die het gepeupel niet *aangenaam waren*. Doch, zien wij de onwettigheid der middelen eens voorbij, welk is dan nu het doel dezer nieuwe bevrijders? Geheel *Spanje* (en dit wil men toch wel bij een houden) in zulk een *uiterste* van *democratische* regering doen bewilligen? De *Carlisten* onder den standaard eener constitutie, die zij boven alles verfoeijen, en tweemaal hebben helpen omverwerpen, te vereenigen? Denkt men dus de vriendschap van *Frankrijk*, hetwelk tegenwoordig alle *revolutionaire* maatregelen verfoeit, te behouden? Reeds zijn daarvan andere blijken, en de ministerieele papieren aldaar zeggen den mannen der omwenteling bittere waarheden. Of meent men misschien de Oostelijke Mogendheden, die reeds het *Estatuto Real* met wantrouwen zien, te believen? Wij zouden zeggen: neen! de mogendheden behoeft men niet te believen, wanneer het de vrijheid en onafhankelijkheid des Vaderlands geldt. Maar staat die hier op het spel? Gaf het *Estatuto Real* niet alle mogelijke vrijheid, in zoo verre die met eenen monarchalen regeringsvorm bestaanbaar is? Doch dit wil men niet; men wil eene republiek met eenen Naamkoning, waarop men naar welgevallen zijne gal kan uitlaten, en dien men, naar verkiezing, kan berispen en voor alles verantwoordelijk stellen: het ongelukkigste wezen onder de zon, een waar *hors d'oeuvre* in de constitutie! Neen! dat wilden PADILLA en zijne vrienden niet! Zij begeerden slechts de oude, grondwettige *Castilische* vrijheid bevestigd te zien, en dat de magt des Konings niet weggenomen, niet belemmerd, maar geregeld zou worden; dat *Spanje's* hulpbronnen ten behoeve van het land zelve zouden worden gebezigd en de *aloude* volksvertegenwoordiging en de *regten* der provincien zouden in stand blijven. Den adel zelf kon men hopen te winnen, omdat deze de daden van geweld des Konings verfoeide.

(*Het Vervolg hierna.*)

Waterhoogte te Arnhem.

Den 24 Nov. 2 El 3 Palm 5 Duim; gewassen 10 Duim; gevallen 0 D
Den 25 Nov. 2 El 3 Palm 5 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 0 D

Mijne geliefde echtgenoote, *I. E. A. VISSCHER BOURJ[illegible]US*, beviel heden van een welgeschapen ZOON.

ARNHEM,
den 24sten November
1836.

I. D. VAN LEEUWEN.

✝ ✝ § COMMISSARISSEN tot de NEGOTIATIE voor den STRAATWEG van *ZUTPHEN* naar *APELDOORN* en *DIEREN*, adverteren bij dezen, dat, op Maandag den 5den December 1836, des voormiddags ten 11 ure, ten Raadhuize der Stad *Zutphen*, in tegenwoordigheid van Deelhebbers, en ten overstaan van Notaris en Getuigen, zal worden overgegaan tot de UITLOOTING van VIER AANDEELEN, heenkomende uit de voorschrevene Negotiatie.

Zutphen, den 25sten November 1836.

De President-Commissaris,
P. J. SWAVING.

Houtverkooping.

DE AGENT VAN HET DOMEIN, *TE ZUTPHEN*, zal, op Maandag den 28sten November 1836, des morgens ten elf ure, ten overstaan van het Plaatselijk Bestuur van *Borculo*, op het Gemeente-huis aldaar, verkoopen eenige Perceelen zwaar ELSHOUT, staande op de cingels, langs den weg van *Borculo op Geesteren.*

De Agent voornoemd,
(was get.) J. van LAMSWEERDE.

✝ § ✝ VERKOOPING, ten overstaan van den te *Velp* residerenden Notaris *VON ROSENTHAL*, ten huize van *R. DE ROOS aan de Steeg*, op Dingsdag den 6den December 1836, des morgens ten 11 ure — van zware en gave EIKEN-, BEUKEN- en ESSCHEN-BOOMEN, mitsgaders AKKERMAALSHOUT; alles staande onder *Middachten.*

✝ ✝ ✝ Te *Vorden*, in het *Heeren-Logement*, zal, op Donderdag den 1sten December, *bij inzet* geveild, en den 15den December 1836, beide des voormiddags om 10 uren, naar genoegen geldende, *finaal* verkocht worden het ERVE en GOED, *NIJLANDS-HOEVE*, in *Veldwijk*, onder *Vorden*, gelegen, bestaande in een nieuw BOERENHUIS met eene LANDHEERS-KAMER en ZOMERHUISJE, eene SCHUUR en ZAADBERG, voorts HOF, BOUW- en WEIDELAND, BOOMGAARD, AKKERMAALSBOSSCHEN en BOOMGEWAS; van *de Hakkerij* naar te zijde van het dorp langs den straatweg van *Zutphen* over *Vorden* gelegen; zijnde eene zeer geschikte plaats om een Heerenhuis aan den staatweg te bouwen. — De veil-conditien zullen te zien zijn bij den Notaris *GALLEE* te *Vorden*, en de verlangde aanwijzing bij den Bouwman op het *Nijland* te bekomen.

Verkooping op Regterlijk Gezag.

Op Maandag den 28sten November 1836, des voormiddags ten 11 ure, zullen in het huis, staande en gelegen in de Bakkerstraat te *Arnhem*, Wijk D. No. 113, aan de meestbiedenden, voor kontant geld, worden verkocht verschillende MEUBELEN, LINNEN, PELLEN, TAPIJTEN, GLAS- en AARDEWERK, enz. en een en ander wel geconserveerd, en behoorende tot eenen netten INBOEDEL, alsmede verschillende gemaakte en ongemaakte BOMBAZIJNEN, LINNEN en andere GOEDEREN; des morgens van 9 tot 11 uren voor een ieder te zien.

ZEGT HET VOORT.

Koninklijke Octrooi.

J. F. GÖRRIS, wonende in de *Oeverstraat* te *Arnhem*, Wijk B. No. 29, bij Z. M. besluit van den 20sten October laatstleden, geöctroijeerd tot het vervaardigen van SNELKAGCHELS, verwittigt zijne geëerde begunstigers, dat ten zijnen huize, die genoemde Kagchels, in allerlei grootte, zijn te ontbieden.

LEES HIER!

De genen, die vermeenen regt te hebben op eene den 21sten dezer te *Arnhem* GESCHUTTE KOE, kunnen dezelve voor den 2den December eerstkomende, tegen betaling dezer advertentie en der schut- en verplegingskosten, bij den *Commissaris van Policie* te *Arnhem* terug bekomen; zullende dezelve na dien tijd in het openbaar worden verkocht.

✝ § ✝ Voor billijke prijzen zijn op het goed *Duckenburg*, bij *Nijmegen*, te bekomen, eene groote partij EIKEN HEESTERS, geschikt tot het beplanten [illegible] gen of opgaande bosschen. Nader te bevragen bij den [illegible] te *Nijmegen.*

---

§ § ✝ Bij *D. H. RUTGERS*, [illegible] te *Arnhem* zijn voortaan elken Maandag en Vrijdag versche GESPEENDE ZEEUWSCHE OESTERS te bekomen, à *f* 1-60 de honderd.

✝ ✝ § Men verlangt te koopen eene aanzienlijke hoeveelheid TURF, te leveren aan het *Drielsche-Veer.* — Te bevragen in No. 26 te *Oosterbeek.*

*** De Boekhandelaars *KETS EN LAMBRECHTS*, te *Doesborgh*, hebben ter perse en zullen eerstdaags uitgeven:
TWEETAL LEERREDENEN van Do. *A. RADIJS*, Predikant aldaar, *uitgesproken na het overlijden van den Wel Eerw. Heer VAN STAVEREN*; de eerste in de gemeente van *Doesborgh*, de tweede, als LIJKREDE, in die van *Drempt.*

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.